

Remissammanställning

Datum: 2024-01-18

Vår referens: Jan Haak

Direkttelefon: 0708-624271

Ärende: **STK-2019-834**
Utreda och föreslå en mer
ändamålsenlig och framtidsinriktad
organisering för den digitala
infrastrukturen

Ärendet och dess bakgrund

Den 24 juni 2019 gav kommunstyrelsens arbetsutskott stadskontoret i uppdrag att utreda möjligheterna att effektivisera, samordna och framtidssäkra dagens och morgondagens digitala infrastrukturlösningar och föreslå en mer ändamålsenlig organisering för Malmö stad. *Den 15 februari 2021* beslutade kommunstyrelsens arbetsutskott utan eget ställningstagande, att skicka tjänsteskrivelse med tillhörande bilagor på remiss till samtliga nämnder och helägda bolagsstyrelser. **Remissen pågick till 30 april 2021.** Remissvar inkom från Servicenämnden, MKB Fastighets AB, Arbetsmarknads- och socialnämnden, Överförmyndarnämnden, Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, Grundskolenämnden, Miljönämnden, Funktionsstödsnämnden, Gymnasie- och Vuxenutbildningsnämnden, Tekniska nämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Kulturnämnden, Förskolenämnden, Fritidsnämnden, Boplatz Syd AB, Parkeringsövervakning AB, Malmö Live AB.

Revisorskollegiet och Valnämnden avstod från att lämna synpunkter.

Föreliggande remissammanställning redogör för inkomna synpunkter och kommenteras strukturerat. I slutet av sammanställningen redovisas även reservationer och särskilda yttranden som de olika partierna har lämnat in under interremissen och beredning till respektive nämnd.

Utredningens förslag gällande organisering

Utredningen föreslår en sammanslagning av Malmö stadsnät vid servicenämnden och MKB net till ett helägt kommunalt bolag.

Ett sammanhållet helägt kommunalt bolag är den bolagsform som svarar upp mot behovet och ger ett antal fördelar som exempelvis

- Skalfördelar och stärkt kompetens.
- Strategisk lösning för en smart och hållbar stad.
- Outnyttjad ekonomisk potential.
- Bidrar till likvärdiga, konkurrensneutrala villkor till stadens organisation, malmöbor(hushåll), operatörer, företagare, fastighetsägare och tjänsteleverantörer.

Tekniska nämnden, stadsbyggnadsnämnden, miljönämnden, kulturnämnden, gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden, grundskolenämnden, Malmö Live Konserthus AB och Boplats Syd AB ställer sig bakom det förslag till framtida organisation och upplägg för den digitala infrastrukturen som presenteras i den remitterade utredningen med ett kommunalt bolag. Förslaget bygger på bra erfarenheter från liknande arbeten i exempelvis Stockholm. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden** ställer sig bakom den föreslagna bolagskonstruktionen och styrningen samt modellen i fyra lager (kallad lasagnemodellen) för den digitala infrastrukturen som stadsnätverksamheten föreslås hantera. Bolagsformen bedöms även möjliggöra likvärdiga affärsmässiga villkor för marknadens aktörer, vilket ses som positivt för slutanvändaren. **Grundskolenämnden** anser att det är positivt att Malmö stadsnät tillsammans med tillämpliga delar från IT-service och MKB Net ombildas till en ny gemensam organisation. Detta då grundskolenämnden anser att den beskrivna helhetslösningen kommer ge goda möjligheter att genomföra digitalisering i nämndens verksamheter och att en gemensam organisation ökar möjligheten för synergieffekter och resurshantering samt minskar antalet parallella digitala infrastrukturer och tjänster. **Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, Grundskolenämnden, Arbetsmarknads- och socialnämnden och Funktionsstödsnämnden** anför att oavsett driftsform förutsätter nämnden att en ny organisering bidrar till att infrastrukturen och relaterade tjänster verkligen blir ändamålsenliga och ökar mervärdet för kunden. Därtill menar nämnden att erfarenheter av utbyggnad av wi-fi med hjälp av IT-service har dragit ut på tiden och inte skett i den takt som varit nödvändig för att möta behoven i verksamheterna. Vilka resurser som eventuellt ska överföras till ett kommunalt bolag behöver ta detta, samt den nya IT-organisationens resurser, i beaktande vid resursplaneringen. Förvaltningarnas behov, som kunder måste ges bästa möjliga förutsättningar. **Malmö Live Konserthus AB** ställer sig positiva till att samorganisera Malmö Stadsnät tillsammans med MKB Net i ett nytt kommunalt bolag. Särskilt i det

fall då även aktivt nät hos Malmö Stadsnät flyttas in i det nya bolaget då bolaget tror att detta skulle skapa bättre förutsättningar för att ställa andra typer av krav på leverans och tjänster. För att möta de behov som uppstår i en växande och förtätad stad planerar **tekniska nämnden** med instämmande av **stadsbyggnadsnämnden** att inom den kommande 10-årsperioden placera ut sensorer och annan digital infrastruktur och för att Malmö ska kunna vara i framkant i utveckling behövs dels en modern digital infrastruktur, detta dels för att kunna avropa tjänster för utplacering av infrastruktur, dels för drift av densamma. Sådana avrop skulle tekniska nämnden kunna göra av ett av Malmö stad ägt bolag, såsom presenteras i remitterad utredning. Det krävs också långtgående utveckling och etablering av sensorer i stadsmiljön för att kunna mäta, simulera och beräkna både händelser i nutid och vad förändrad stadsplanering ger för effekter. **Parkeringsövervakning AB** i ställer sig positiv till Malmö Stads mål för den digitala infrastrukturen där de bästa förutsättningar för verksamhetsutveckling och digitalisering ska beaktas. **Boplats Syd** delar utredningens förslag att bolagisera den digitala infrastrukturen.

Kulturnämnden betonar vikten av att kompetens och resurssättning i bolaget matchar det nya samlade uppdraget med ett utökat samverkans- och utvecklingsansvar. Vidare efterfrågar **kulturnämnden** ett tydliggörande och en helhetsbild kring ansvarsfördelning och samverkan mellan det föreslagna bolaget, den kommungemensamma IT- och digitaliseringsorganisationen på serviceförvaltningen samt övriga nämnder/förvaltningar.

Servicekommittén ställer sig inte bakom slutsatsen att organiseringen av fiber och nät görs bäst genom att etablera ett stadsnätsbolag. Nämnden saknar argument i underlaget för att bolag skulle vara den enda driftsformen där detta kan uppfyllas. Nämnden anser att detta även fungerar väl i förvaltningsform. För detta krävs en utredning som i högre grad visar för- och nackdelar med olika driftsformer. Först efter tydlig redogörelse av olika alternativ med för- respektive nackdelar kan en analys göras av vilken driftsform som är bäst lämpad. Servicekommittén påminner om att den 1 maj 2021 bildades en ny organisation genom att digitaliseringsenheten och IT-enheten från stadskontoret slogs samman med IT-service på serviceförvaltningen. Den nya organisationen gör det möjligt att med samlad kraft leda och driva frågan kring stadsnät i staden. Samtliga IT-kompetenser samlas under en och samma organisation vilket gör det lättare att nyttja dessa resurser och öka kvaliteten samt effektiviteten. Den nya IT-organisation, kommungemensam IT, kommer kunna planera strategiskt tillsammans med förvaltningarna och kan utgöra en resurs vid fortsatt utredning.

MKB har medverkat under utredningsarbetet genom styrgruppsarbete och utredningen har också varit i kontakt med MKBs verksamheter för intervjuer som en av flera intressenter. Bolaget är positiv till en bolagisering av stadsnätsverksamheten och att staden konsoliderar och bolagiserar sina förvaltningsverksamheter, men anser att förslaget till beslut är otydligt formulerat när det gäller MKBs organisationer, vilka ej är aktuella för en sådan organisationsförändring. De "tillämpliga delar" som är aktuella att konsolidera från MKBs / MKB Nets verksamheter är digital infrastruktur i form av

sammanbindande fiberstamnät som avses, samt att tillgången måste värderas och värdeöverföras på ett korrekt sätt. MKB är positiva till en ”sammanslagning” av Malmö stadsnätets och MKB Nets passiva fiber(stam)nät. De fibernät som tillhör MKBs byggnader är en annan typ av infrastruktur som klassas som fast installation i fastigheter likt vatten och avlopp, vilket inte juridiskt kan avyttras och därför inte ska ingå. Under utredningen har MKB gett uttryck för att det inte är möjligt att effektivt samordna funktioner för de båda aktiva näten på grund av att staden och MKB har nätverkssystem från två olika leverantörer både avseende hårdvara (nätverksväxlar) och mjukvara för trafikstyrning och kundhantering. Ska en effektivisering av aktivt nät möjliggöras krävs samordning i form av harmonisering av den tekniska infrastrukturen, det vill säga utbyte av utrustningsfabrikat inklusive tillhörande stödsystem. Detta är inte en bra affärskalkyl för någon part eftersom den nya lösningen endast ger samma funktion till ökad kostnad. Även om det hade funnits en effektiviseringspotential är det, som utredningen har konstaterat, inte praktiskt möjligt att dela upp MKBs aktiva nät och KO-roll eftersom de är intimt integrerade där affär, tjänster och teknik hänger ihop.

Stadskontorets kommentar: Mot bakgrund av servicenämndens svar att underlaget saknade analyser av för- respektive nackdelar olika driftsformer beställde stadskontoret en utredning för att få en second opinion. I utredningen *Den digitala infrastrukturens organisering. För- och nackdelar med belägt kommunalt bolag respektive förvaltning* analyserar Price WaterhouseCoopers åtta områden som stöd för ett kommande inriktningsbeslut. Analysområdena som låg till grund för PWC:s rekommendation var: Uppdraget och det kommunen vill åstadkomma, Styrning/ledning, Marknad, Möjlighet att bygga en stark organisation och attrahera kompetens, Förutsättningar för affärsutveckling, Legala förutsättningar, Ekonomiska förutsättningar och Skattekonsekvenser.

Stadskontoret instämmer i den sammanvägda slutsatsen konsulten gör utifrån uppdragsbeskrivningen och det faktum att organisationen kommer att verka på en konkurrensutsatt marknad på affärsmässiga grunder överväger skälen för att välja bolagsformen. En sammanhållen organisation ger ökade möjligheter för Malmö stad att fortsätta ligga i framkant gällande den digitala infrastrukturen. Det ges större möjligheter för att kunna möta nuvarande och framtida behov och utmaningar kopplat till den digitala infrastrukturen. Genom att bolagisera verksamheten och samla ägande och förvaltning i en organisation med en egen resultat-och balansräkning skapas sannolikt bra förutsättningar för en tydlig styrning och ledning. Ett aktiebolag är en tydlig och i lag (aktiebolagslagen) klart definierad organisationsform som lämpar sig väl för affärsdriven verksamhet och samarbete kring stora investeringar med många ägare/investerare/intressenter. Digital infrastruktur och tillhörande digitaliseringsinitiativ får sannolikt anses vara frågor av sådan karaktär. I förlängningen är detta något som kommer att gynna bolagets primära intressenter dvs medborgarna. Stadskontoret ser vidare att det finns fördelar kopplade till bolagisering där ett ökat fokus på kärnverksamheten är en och ett förenklat förfarande vid upphandling av produkter och tjänster från andra operatörer eller leverantörer en annan. Vidare är uppfattningen att ett bolag lättare kan konkurrera om de kompetenser som behövs inom området och som

det i dagsläget råder brist på. Ett kommunalt bolag har den fördelen att det kan kombinera affärsmässigheten och dynamiken från det privata med samhällsnyttan i det offentliga. Här finns en möjlighet att attrahera nya kompetenser och positionera sig som en attraktiv arbetsgivare. Bedömningen är således att bolagsformen har bättre förutsättningar att förena samhällsnytta med affärsmässighet och därmed skapa en ändamålsenlig företagskultur.

Ur ett strikt inkomstskattemässigt perspektiv finns det inga fördelar med att överföra verksamhet som bedrivs i förvaltningsform hos kommunen till ett bolag. Man överför verksamhet som bedrivs i en skattefri miljö till att bedrivas i en skattepliktig miljö där vinster kommer att beskattas. För att bolagisera verksamhet så måste fördelarna av andra bedömningsparametrar och kriterier överväga denna inkomstskattemässiga nackdel. Stadskontoret instämmer i PWC:s medskick att oavsett var verksamheten befinner sig –i bolagsform eller i kommunal förvaltning –så måste styrningen och ledningen ta sin utgångspunkt i den kontext den befinner sig i och att människorna som är involverade i frågorna verkligen utnyttjar de fördelar det innebär att verksamheten har en viss organisatorisk tillhörighet. Om inte det sker så spelar det ingen roll var verksamheten organisatoriskt befinner sig.

Affärsutvecklingsuppdraget blir på ett annat sätt om bolaget även skall utveckla tjänster, eller aktivt bidra vid utveckling av tex välfärdstjänster. Innan beslut tas om att eventuellt bilda ett bolag bör därför uppdrag och mål ytterligare klargöras så att gränssnittet mot “tjänster” blir tydligt.

Leverans av välfärdstjänster

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden kräver väl fungerande nätuppkoppling, något som tyvärr inte finns i alla nämndens verksamheter i nuläget.

Arbetsmarknads- och socialnämnden och Funktionsstödsnämnden

framhåller att målgrupper och verksamheter är beroende av snabb och tillförlitlig kommunikation och infrastruktur. Det är avgörande för att säkerställa leverans av välfärdstjänster till de Malmöbor som har behov av dem, samt säkerställa en god arbetsmiljö för nämndens medarbetare. Särskilt viktigt är att kunna leva upp till ökade krav från myndigheter och andra organisationer på robusthet och redundans. Vidare menar man att leveranserna ska uppfylla nämndens behov av tillfredsställande funktionalitet och kvalitet. **Boplatssyd** ser i detta även en möjlighet till att skapa förutsättningar för att bygga ut offentliga välfärdstjänster och andra digitala tjänster i staden. **Miljönämnden** menar också att ett tydligare formaliserat regionalt samarbete kring den digitala infrastrukturen anser nämnden skulle driva utvecklingen framåt. **Gymnasie- och vuxenutbildningsnämndens med instämmande av fritidsnämnden** är att förslaget ökar förutsättningarna för Malmö stad att klara målsättningarna i digitaliseringsprogrammet *Det digitala Malmö*. **Fritidsnämnden** betonar att ett välfungerande och tillgängligt fibernät är en väsentlig del av den strategiska planeringen för kommunen när man ser digitalisering som en möjlighet att klara framtidens behov av välfärd.

Stadskontorets kommentar:

Bolaget ska utveckla och säkerställa stabil, säker och öppen digital infrastruktur till Malmö stads alla hushåll, företag och kommunala verksamheter på likvärdiga villkor. Det nya bolaget får i uppdrag att säkerställa efterlevnaden av myndighetskrav utan att någon inom Malmö stad behöver ge något specifikt uppdrag. Bolaget ska erbjuda anslutning och leverans av välfärdstjänster och andra digitala tjänster till Malmö stads invånare och verksamheter på ett enkelt och kostnadseffektivt sätt. Genom utveckling av förutsättningarna bör Malmö stad kunna ge incitament och möjligheter för att leverera välfärdstjänster och nya tjänster till ett stort antal företag, verksamheter och hushåll i Malmö stad.

Det ska finnas incitament för att attrahera tjänsteleverantörer och fastighetsägare att delta i utvecklingen av välfärdstjänster och den smarta staden på ett öppet sätt. Befintliga och nya tjänster ska kunna etableras på neutrala och lika villkor. Installationer med sensorer, kommunikation, kameror och den data som uppstår ska kunna användas för nya tjänster under kontrollerade former och på så sätt skapa mervärde för stadens invånare.

Demokratiaspekter

Tekniska nämnden har ett stort intresse i att ett väl fungerande nät och plattform för digitala infrastruktur finns på plats i det framtida Malmö. Befolkning har ökat med 88 000 invånare sen millennieskiftet och fram till 2050 förväntas Malmö växa till att bli 500 000 invånare från dagens 348 000.

Grundskolenämnden och miljönämnden är positiv till demokratiaspekterna av att arbeta mot möjligheten till bredband åt alla Malmös hushåll och en förutsättning för god distans- och fjärrundervisning för Malmös elever.

Grundskolenämnden är även positiv till att det nya bolaget får i uppdrag att säkerställa efterlevnaden av myndighetskrav utan att någon inom Malmö stad behöver ge något specifikt uppdrag kring detta. **Funktionsstödsnämnden** är beroende av snabb och tillförlitlig fiberanslutning och trådlös kommunikation till samtliga brukare och verksamheter i förvaltningen. **Miljönämnden** framför att en sammanhållen organisation möjliggör en skarp överblick och en heltäckande fiberleverans till alla malmöbor. **Stadsbyggnadsnämnden** påtalar att digitaliseringen kan vara ett medel för att utveckla den demokratiska processen kring stadens planering genom att skapa effektiva interna arbetsprocesser med digitala verktyg. **Kulturnämnden** framför betydelsen att alla malmöbor får tillgång till stabil och ändamålsenlig digital infrastruktur och aktualiserar frågan och betydelsen av klargörande om målet om det digitala utanförskapet. **Servicenämnden** framhåller att bredband är en viktig fråga ur likabehandling och demokratiaspekt och att man sett en snabb ökning av behovet från användarna. År 2020 hade 90,45 procent av hushållen i Malmö tillgång till bredband med 1 Gbit per s. Därmed återstår utmaningar innan regeringens mål är uppnått, det vill säga att 98 procent ska ha tillgång till bredband om minst 1 Gbit/s i hemmet.

Stadskontorets kommentar:

Bolaget ska säkerställa att den digitala infrastrukturen stödjer stadens digitaliseringsarbete i enlighet med stadens styrdokument som en del av den kommunkoncernen. Tillsammans med andra aktörer ska Malmö stad skapa incitament och driva utvecklingen av den digitala infrastrukturen för att stödja alla invånare oberoende var man bor och verkar inom kommunen.

Verksamheten ska kunna ta ett större ansvar för att underlätta den regionala utvecklingen genom samverkan och öppenhet.

Kostnader och intäkter

Grundskolenämnden betonar att det är viktigt att kostnadsbilden inte får öka för nämndens verksamheter i samband med att en ny organisation införs och har som mål att sänka kostnaderna och samtidigt öka effekterna för stadens förvaltningar. **Arbetsmarknads- och socialnämnden,**

funktionsstödsnämnden och fritidsnämnden är positiv till syftet med förslaget och menar att valet av organisationsform ska beakta kostnadseffektivitet både vad gäller service och organisation. **Miljönämnden** framhåller att en gedigen riskanalys av framförallt robusthet och ekonomi hade skapat klarhet i ett tidigt skede. Nämnden ser potentiella samordnings- och effektivitetsvinster med förslaget men efterfrågar en ekonomisk analys kring bolagets ekonomi och affärsmodell. **Malmö Live Konserthus AB** menar att en rimlig ekonomisk modell borde vara att slå samman hela leveransen av infrastruktur och tjänster, där bolag/företag betalar en fast avgift per månad eller år som innefattar både tjänster, support och hårdvara. All nödvändig utrustning ingår i priset för tjänsten, där priset i sin tur är beroende av till exempel antal mängden hårdvara. Det leder till ett förenklat budgeteringsarbete för oss kunder, samt att det blir skalbart. **Gymnasie- och**

vuxenutbildningsnämnden rekommenderar att stadskontoret genomför en genomlysning av eventuella trånga sektorer som kan uppstå i relation till den fjärde nivån i den modell som föreslås (tjänster och tjänsteleverantörer). Särskilt bör bemanning och uppdrag för den centrala upphandlingsenheten beaktas. **Stadsbyggnadsnämnden** lyfter behovet av en hållbar finansieringslösning för eventuella utökningar av basleveransen för kommungemensam IT baserat på behov i förvaltningarnas digitaliseringsarbete. **Fritidsnämnden** utgår från att befintlig personal i berörda verksamheter och intäkter från externa och interna nyttjare av den digitala infrastrukturen även framöver ska täcka kostnaderna för verksamheten.

Servicenämnden jämför konsumentpriser utifrån Post- och telestyrelsens (PST) sammanställningar, MKB Net prislista och det konsumentpris som erbjuds via Malmö stadsnät så har Malmö stadsnät en låg prisbild, vilket är fördelaktigt för invånarna.

MKB avstyrker ovan förslag att stadsnätsbolaget ska få det odelade ansvaret för hela Malmö stad med bolag (inklusive MKB) att samla och samordna finansiering av digital infrastruktur. Bolaget menar att man ska ha full rådighet och ansvar att styra investeringar i digital infrastruktur som rör den egna

verksamheten inklusive alla former av trådlös infrastruktur, vilket är omfattande redan i dag. Detta berör både kommunikationslösningar med de tekniska fastighetssystemen samt trådlös infrastruktur till kunderna. Den digitala infrastrukturen är en del av MKBs kärnverksamhet.

Stadskontorets kommentar:

Genom etablerandet av en lösning via befintlig infrastruktur tillsammans med samverkansavtal med operatörer kommer det att finnas en kontroll över uppkopplingskostnaderna för Malmö stad kring leveransen för exempelvis välfärdstjänsterna. Idag är det olika förutsättningar beroende på operatör och på vissa håll är det inte ens tekniskt möjligt att genomföra leveranser. Branschens befintliga affärsmodeller är i förändring och genom att vara med i förändringen säkerställs ett fortsatt överskott av intäkter för staden med potential om ytterligare intäktsmöjligheter. Investeringar i digital infrastruktur ska även framöver finansieras av nyttjarna utan att staden ska behöva skjuta till driftsmedel. Tillika finns det effektiviseringseffekter att hämta gällande driften genom att samorganisera befintliga verksamheter. Bolagsbildningen ska utgå från befintlig personal i berörda verksamheter.

Reservationer och särskilda yttranden

Här redovisas reservationer och särskilda yttranden som partierna lämnat in under remissen och beredning till respektive nämnd

Reservationer

21-04-27. Tekniska nämnden. Håkan Fäldt (M), Lars-Göran Jönsson (M), Karin Olsson (M) och Henrik Malmberg (C) reserverar sig muntligen mot beslutet till förmån för Håkan Fäldts (M) yrkande om att Tekniska nämnden ska besluta att justera förvaltningens förslag till yttrande, på det att frasen "av Malmö stad ägt" utgår ur sista meningen, detta med hänvisning till att offentligt ägande inte bör vara ett krav för att genomföra det förslag som Kommunstyrelsen tagit fram.

2021-04-21. Grundskolenämnden: Nima Gholam Ali Pour (SD) anmäler muntlig reservation. John Eklöf (M) och Joacim Ahlqvist (C) anmäler reservation och avser inkomma med en gemensam skriftlig reservation.

Särskilt yttrande

2021-04-20. Miljönämnden. Helena Grahn (M) och Lars Myllenberg (M) med instämmande av Bill Jönsson (M) tillsammans med Max Gnipping meddelar att de avser inkomma med ett särskilt yttrande, bilaga 69§ a.

2021-04-28. Fridsnämnden. Tony Rahm (M) inkommer med ett särskilt yttrande.